

چه خبر از فرهنگ؟

هیچ رسانه‌ای از سوی قوه قضایه توقیف نشده است

سخنگوی قوه قضاییه گفت: در یک سال اخیر هیچ روزنامه و خبرگزاری از ناحیه قوه قضاییه توقیف نشده است و جمعی از خبرنگاران و اصحاب رسانه که قبلا با محکومیت‌هایی مواجه شده بودند، در دوره اخیر از عفو مقام معظم رهبری و سایر ارفاق‌های قانونی بهره‌مند شدند. غلامحسین اسماعیلی، سخنگوی قوه قضاییه در سی‌ویکمین نشست خبری خود با اصحاب رسانه، ضمن تبریک روز خبرنگاران اظهار کرد: اما باز هم خواهش ما این است که جامعه اطلاع‌رسانی در حوزه مسائل امنیتی کشور و نظام، خط قرمزها را رعایت کنند. اگر جرم و تخلفی در این زمینه صورت گرفت، به ویژه در حوزه امنیتی و عبور از خطوط قرمز، رسیدگی به آن مأموریت اصلی ماست.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی؛

معیشت پایدار را ماناسک‌سازی کنیم

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به اینکه در آستانه ماه‌های محرم و صفر جریان تعاون و احسان افزایش می‌یابد، گفت: ضروری است در کنار معیشت‌روزمه نیازمندان به مناسک‌سازی معیشت پایدار در این حوزه پیردازیم. او که در هفتصدوپهل‌وششمین جلسه شورای فرهنگ عمومی کشور حضور یافته بود، افزود: از زمان شیوع کرونا موضوع رزمایش همدلی مومنانه هم آغاز شد و در آستانه محرم و صفر باید این همدلی تداوم یابد. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: شیوع کرونا در بسیاری از مسائل کشور از جمله موضوعات اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی تاثیر گذاشته و محرم و صفر فرصت مناسبی است تا از آن برای رفع و کاهش برخی از این مشکلات بهره ببریم؛ زیرا این دو ماه همیشه کانونی برای اتفاقات مهم سیاسی، اجتماعی و ... کشور بوده و قدرت ذخیره فراوانی دارد و در شرایط کنونی کشور می‌توان از آن بهره‌داری کرد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی؛

گنجینه و موزه هنرهای معاصر تهران بازسازی شد

هادی مظفری، مدیر کل مرکز هنرهای تجسمی در بازدید خبرنگاران از مراحل پیشرفت بازسازی گنجینه موزه هنرهای معاصر، گفت: طی دو سال که مرمت موزه را آغاز کردیم ۹۱ درصد پیشرفت داشته‌ایم. او با اعلام این خبر که امیدواریم مرمت و بازسازی موزه هنرهای معاصر تهران تا پایان شهریور، ماه به پایان برسد، گفت: دو سال قبل که مرمت موزه را آغاز کردیم تصورمان آن بود که می‌توانیم در زمانی کوتاه این کار را انجام دهیم. اما طی عملیات مرمت با مسائل و شرایطی روبه‌رو شدیم که این پروژه تا به امروز که بیش از دو سال از آغاز آن می‌گذرد به طول انجامد. در واقع خلف وعده‌ای که در این زمینه انجام شد به دلیل اهمیت این کار بود و ما زمان را به نفع حفظ مجموعه به لحاظ آثار و معماری صرف کردیم.

بیکاری‌های اجباری نگاهی به اوضاع و احوال سینمای عصر کرونا

گزارش

این روزها سایه «کرونا» در جهان و البته ایران، سنگین‌تر از ماه‌های قبل بر سر جامعه

افتاده و روزبه‌روز دارد بر تعداد قربانیان این ویروس منحوس افزوده می‌شود. چند مساه قبل این موضوع در فضاهای عمومی «#کرونا را شکست می‌دهیم» آنقدر تکرار شد که بسیاری از مردم فکر کردند کار این ویروس دیگر تمام است و جدی جدی تا چند روز بعد دیگر اثری از آن در ایران باقی نخواهد ماند. این اتفاق اما در طول چند هفته گذشته نیفتاد و ظاهرا این روزها ما با ویروسی سمج‌تر و البته با سرعت شیوع بیشتر در مقایسه با آنچه پیش‌تر فکر می‌کردیم، روبه‌رو هستیم. ماجرای شیوع کرونا و تاثیرش بر عرصه فرهنگ و هنر را در طول ماه‌های گذشته می‌توان در عرصه‌های مختلف بررسی کرد اما بیش از همه به نظر می‌رسد این سینما بود که به دلیل اشتغال جمعیتی بیش از دیگر صنوف در هنر دچار ضرر و زیان مالی شد. هر چند فعالان عرصه موسیقی، تئاتر و حتی هنرهای تجسمی هم در دست شبیه دیگر مردمان این ملک، در این اوضاع و احوال آسیب زیادی را تحمل کردند اما همان‌طور که توصیف‌اش رفت، شاید تعداد افراد با درآمدی در حد کارگر یا در نهایت کارمند در سینمای ایران آنقدر قابل توجه بود که تعطیلی پروژه‌های سینمایی بتواند به بخش قابل توجهی از شاغلان این حوزه، آسیب جدی معیشتی وارد کند. قصه آسیب بر پیکره سینما تنها محدود به تعطیلی «اکران»، در کشور مان نبود و چرخه «تولید» هم در سینمای ایران در این ایام با چالشی جدی مواجه شد. در این اوضاع و احوال سینماگران و به‌طور خاص سازندگان آثار سینمایی بین یک دوراهی قرار گرفتند؛ اینکه با وضع موجود، پذیرش ریسک ساخت آثار سینمایی عاقلانه است یا تعطیلی پروژه‌ها و انتخاب تحمیلی خانه‌نشینی؟

روزهای کرونایی سینماگران چند ماه قبل در میان صنوف مختلف عرصه

صنوف مختلف سینمایی؛ سند بکای کارگران فصلی

پوران در خشنده کارگردان شناخته‌شده سینمای ایران اما از جمله کسانی است که در این اوضاع و احوال ترجیح می‌دهد کار را متوقف کند و امیدوار باشد به رفتن کرونا از ایران. او می‌گوید: «من همیشه به شدت دوست داشتم‌ام که فیلم‌هایم را بسازم، اما در این دوران که ویروس کرونا در سراسر کشور شیوع پیدا کرده، دارم به عوامل فیلم و بازیگرانم فکر می‌کنم و با خودم می‌گویم آیا ساخت فیلم ارزش به خطر انداختن جان آنان را دارد یا خبر؟ در مقابل اما می‌بینم که بعضی‌ها با وجود این همه اخبار ناگوار ناشی از مرگ‌ومیر ناشی از ابتلا به ویروس کرونا، به راحتی و بدون ترس دارند کار می‌کنند و به فیلمسازی مشغولند.»

سینما این بحث بالا گرفته بود که صدور مجوزهای زیاد برای ساخت فیلم‌های سینمایی می‌تواند به جای کمک به سینما، اقتصاد آن را با مشکل روبه‌رو کند؛ چون ما در کشور مان به تعداد لازم سالن نداریم که بتوانیم فیلم‌های مانده در صف اکران را در شرایطی قابل قبول به نمایش در بیاوریم. حالا اما نتکار سینما دارد از آن طرف بام می‌افتد. با این وضع عده‌ای معتقدند اگر مسیر تعطیلی پروژه‌های سینمایی بخواد شبیه شش ماه اخیر طی شود، آیدار یک سال آینده اصلا فیلمی باقی خواهد ماند که بخواهیم آن را اکران کنیم؟ یا اساسا این سوال وجود داشت که در چنین شرایطی می‌توان فیلم ساخت؟ به این سوالات، کم‌پاز یاد، حسین انتظامی رئیس سازمان سینمایی، پاسخ داده است. او هفته قبل در نشست با اهالی رسانه که به صورت آنلاین برگزار شد و خبرنگار آتیه‌نوم در آن حضور داشت، توضیح داد: «ستاد مقابله با کرونا در سینما اوایل امسال پروتکل تولید فیلم را منتشر کرد. بر این اساس، ما از یک طرف تاکید داریم جریان تولید به کار خود ادامه دهد، چون اگر تولید متوقف شود، اکران متوقف می‌شود و ... و خیل قابل توجه سینماگران با مشکلاتی روبه‌رو خواهند شد. از سوی دیگر، رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی به دلیل مهم بودن جان انسان‌ها مورد تاکید است. این پروتکل‌ها اعلام شده و ما از تهیه‌کنندگان در خواست و خواهش کرده‌ایم به آن توجه کنند. البته چنانچه در رعایت این پروتکل‌ها در تولید آثار سینمایی تخلفی صورت گیرد، گروه سازنده می‌توانند به ما اعلام کنند تا رسیدگی کنیم.»

پوران در خشنده کارگردان شناخته‌شده سینمای ایران اما از جمله کسانی است که در این اوضاع و احوال ترجیح می‌دهد کار را متوقف کند و امیدوار باشد به رفتن کرونا از ایران. او می‌گوید: «من همیشه به شدت دوست داشتم‌ام که فیلم‌هایم را بسازم، اما در این دوران که ویروس کرونا در سراسر کشور شیوع پیدا کرده، دارم به عوامل فیلم و بازیگرانم فکر می‌گویم آیا ساخت فیلم ارزش به خطر انداختن جان آنان را دارد یا خبر؟ در مقابل اما می‌بینم که بعضی‌ها با وجود این همه اخبار ناگوار ناشی از ابتلا به ویروس کرونا، به راحتی و بدون ترس دارند کار می‌کنند و به فیلمسازی مشغولند.»

کافی است تعطیلات چند ماهه اخیر را در حدود ۹۵ درصد از آدم‌های حاضر در هر پروژه سینمایی ضرب کنید تا دریابید در این روزها چندهزار نفر در ایران فقط در عرصه سینما از کار بیکار شده‌اند.

سینمای آنها، سینمای ما

تا اینجا ی این نوشته توضیحی بود درباره کلیت سینما و به بخش‌هایی محدود می‌شد که آن را به عنوان وضع سینما در همه جای جهان می‌توان در نظر گرفت، منتها با یک تفاوت اساسی. در کشورهای پیشرفته که در عرصه سینما هم در دنیا صاحب‌نام هستند، به معنای واقعی کلمه، ما با اصناف سینمایی مواجه هستیم؛ جایی که از سال‌ها قبل با برنامه‌ریزی دقیق و بنیادین برای همین روزها چاره‌اندیشی شده است. آنجا از ثروتمندان جامعه مالیات می‌گیرند برای حمایت از اصناف کارگری، اما سلب‌ریتی‌های ثروتمند و مشهور آن کشورها هم خودشان را عضوی از آن صف می‌دانند. اما تفاوت مهم آن چهره‌های مشهور با نمونه‌های داخلی ما (البته بیشترشان) در این است که در اوضاع و احوالی نظیر آنچه امروز ما با آن مواجه شده‌ایم، آنها وضع اعضای صنف را جست‌وجو می‌کنند تا افراد آسیب‌دیده را زودتر از سایرین مورد حمایت قرار دهند. آنجا شرکت‌های بزرگ فیلمسازی بخش مهمی از درآمد سالانه خود را می‌پردازند تا در روزهای بحرانی برای حمایت از اعضای صنف مورد استفاده قرار گیرد و در نهایت دولت و بخش خصوصی در آن کشورها از مدت‌ها قبل مبالغی را پرداخت کرده‌اند برای چنین مواقعی در حمایت از اقشار

آسیب‌پذیر سینما.

خروجی جلسات

سال‌های سال است که متولیان امر در کشور ما در عرصه‌های مختلف برای راه‌اندازی اصنافی قدرتمند و کارا کوشیده‌اند. در عمل اما لاقط عرصه‌های فرهنگی و هنری در ایران تا امروز به معنای واقعی کلمه صاحب صنف نشده‌اند که اگر شده بود در چنین شرایطی باید از اعضای خود حمایت می‌کرد. در چند ماه گذشته کدام‌یک از اصناف فعال کشور ما در عرصه فرهنگ و هنر توانسته برای اعضایش کار قابل ذکری انجام دهد؟ چند ماه است که کرونا محکم گلولی فرهنگ و هنر را گرفته و دارد آن را از نفس می‌اندازد. در این روزها به جز برگزاری پی‌درپی جلسه‌ها، نشست‌ها، هم‌اندیشی‌ها و سخنرانی‌ها چه کاری برای اصناف فرهنگ و هنر انجام شد که حالا مجبور نباشند سلامتی خود را به خطر بیندازند و بروند و کار را در پروژه‌هایی آغاز کنند که در عمل اصلا امکان رعایت پروتکل در آن وجود ندارد؟ ششبنم مقدمی، بازیگر سینما نیز یکی از عوامل جلوی دوربین در آثار تصویری است که با وجود همه مشکلاتی که ممکن است از منظر اقتصادی برایش پیش آید اما مایل است در این وضع، بازی کند و در خانه بماند. او می‌گوید: «این روزها مشغول هیچ کاری نیستم. راستش تصمیم گرفته‌ام حتی با رعایت پروتکل‌های بهداشتی در هیچ پروژه‌ای حاضر نشوم و در این دوران مدتی در خانه بمانم و کار نکنم. تنها چیزی که در این روزها به آن فکر می‌کنم، آرزویی است که مدام دارم بسا خودم تکرارش می‌کنم؛ اینکه زودتر این بلا دست از سر انسان‌ها بردارد و به‌طور کامل از میان برود.»

این در حالی است که اواخر سال قبل و پیش از اینکه کرونا چترش را با همه گستردگی‌اش روی سقف آسمان این کشور باز کند، بنا بود جلسات شورای پروانه ساخت آثار سینمایی برگزار شود و طبیعتا تعدادی متقاضی مجوز آغاز کار در پروژه‌های خود را از معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دریافت کنند.

چرا این روزها فیلم می‌سازند؟

کرونا کاسه و کوزه پروژه‌های سینمایی را همانند دیگر عرصه‌ها و آدم‌ها به هم ریخت تا جلسات شورای پروانه ساخت اصلا قبل از پایان سال گذشته دیگر برگزار نشود و کار برای متقاضیان پروانه ساخت در هفته‌های پایانی سال قبل، تمام نشود. تعطیلی این شورا تا دهه اول خردادماه سال جاری ادامه پیدا کرد و بالاخره یک‌روز بعد یعنی ۱۱ خردادماه اولین مجوزهای ساخت آثار سینمایی از سوی شورای صدور پروانه صادر شد. بر اساس آمار رسمی تا این لحظه با ساخت فیلم از روی ۲۹ فیلمنامه، از سوی شورای پروانه سازمان سینمایی موافقت شده است. کسانی هم که پیشقدم شده‌اند برای ساخت یک اثر سینمایی لزوما جوان و فیلم‌اولی نیستند و در میان آن‌ها می‌توان کارگردان‌هایی را سراغ گرفت بایبش از ۶۰ سال سن و تعداد قابل توجهی فیلم. گویا سینمایی‌ها هم از تنگنای معیشت عبور نکرده و حالا مجبورند، کار را از سر بگیرند. بنابراین نمی‌توان گفت که فیلم‌اولی‌ها در این روزها به‌خاطر ترس از به هم خوردن قرارهایی که با تهیه‌کنندگان‌شان گذاشته‌اند، تصمیم گرفته‌اند خطر ابتلای خود و البته تیم‌شان به کرونا را به جان بخرند و وارد این میدان عجیب و غریب شوند. با کنار هم قرار دادن اوضاع و احوال اصناف مختلف سینمایی، وضعیت شیوع کرونا در کشور و آغاز به کار حدود ۳۰ پروژه سینمایی در کشور شرایط سینما را دقیقاً چطور می‌توان تحلیل و بررسی کرد؟ این سوال احتمالا پاسخی دارد که دست‌اندرکاران موضوع دست‌کم می‌بایست به آن فکر کنند...

منوچهر محمدی تهیه‌کننده باسابقه سینما در ایام شیوع کرونا فیلم «چپ‌راست» به کارگردانی پسرش حامد محمدی را به پایان برده و اتفاقا پروانه نمایش این اثر را هم در یافت کرده، درباره کار کردن در شرایط کرونایی معتقد است: «این اپیدمی در جهان همه چیز را تحت تاثیر قرار داده، به اکثر حوزه‌های فعالیت و مشاغل آسیب زده و در عمل نشان داده که یک پدیده اجتناب‌ناپذیر است. در عالم سینما هم همه چیز تحت تاثیر این همه‌گیری قرار گرفته و چرخه تولید، بخش و نمایش آثار در این اوضاع تحت‌الشعاع کرونا پیش می‌رود.» او توضیح داد: «نقش دولت‌ها در این اوضاع، به شکل معناداری بر رنگ می‌شود؛ چون در این شرایط باید اتاق‌های فکری تشکیل دهد برای بررسی داده‌های بخش‌های مختلف و همچنین باید برای کاهش آسیب به همه اقشار جامعه چاره‌ای بیندیشد. در سینما امروز کار تولید نه به خاطر مشکلات اقتصادی که اساسا متاثر از همین اپیدمی ویروس به مراتب سخت‌تر شده است. به هر حال تولید یک فیلم به لوکیشن‌های متفاوتی نیاز دارد و ما هر قدر هم سعی کنیم پروتکل‌های اعلامی از سوی ستاد مقابله با کرونا را رعایت کنیم باز در صحنه‌هایی که بازیگران رودرروی هم جلوی دوربین حاضر می‌شوند، رعایت نکات بهداشتی غیر ممکن است.»